

Alkoholpolitisk plan m/reviderte retningslinjer for omsetning av alkoholholdig drikke i Midtre Gauldal kommune gjeldende fra 1. juni 2016

Vedtatt av kommunestyret: Dato 30.05.2016

Kommunens alkoholpolitikk	3
Retningslinjer for omsetning av alkoholholdig drikke i Midtre Gauldal kommune	4
1. Innledning.....	4
Definisjoner.....	4
Bevillingsperioden	4
Bevillingsmyndighet.....	4
2. Retningslinjer for skjenking	5
Ulike typer skjenkebevilling:	5
Lokaler det kan gis skjenkebevilling til:	5
Alminnelig skjenkebevilling	5
Bevilling for en enkeltanledning.....	6
Ambulerende skjenkebevilling	6
Skjenketider.....	6
3. Retningslinjer for salg	8
Salgstider	8
4. Formelle krav til søknader	8
5. Reaksjon ved overtredelse av alkoholloven m/forskrifter	9
Reaksjon ved alminnelige skjenkebevillinger	9
Reaksjon ved gitt skjenkebevilling enkeltanledning/ambulerende	10
Inndragning av bevilling	10
6. Saksbehandling.....	11
Vedtaksmyndighet	11
Saksbehandlingstid	11
Klageadgang.....	11
7. Kontroller	12
Salgs- og skjenkekontroller	12
Internkontroll.....	12

Kommunens alkoholpolitikk

Alkoholloven § 1-7 d bestemmer at kommunen skal utarbeide en alkoholpolitisk handlingsplan for hver kommunestyreperiode. En alkoholpolitisk handlingsplan skal angi de alkoholpolitiske mål kommunen legger til grunn for sin alkoholpolitikk, samt de virkemidlene som skal tas i bruk for å nå målene. Alkoholloven med forskrifter samt vedtatte kommunale retningslinjer danner grunnlaget for alkoholpolitikken i Midtre Gauldal kommune

Alkohollovens formålsparagraf er formulert i § 1-1: «Regulering av innførsel og omsetning av alkoholholdig drikk etter denne lov har som mål å begrense i størst mulig utstrekning de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære. Som ledd i dette sikter loven på å begrense forbruket av alkoholholdige drikkevarer».

Folkehelseloven § 4 bestemmer at kommunen skal fremme befolkningens helse og bidra til å forebygge sykdom, skade eller lidelse, og bidra til å beskytte befolkningen mot faktorer som kan ha negativ innvirkning på helsen. Kommunen skal videre iverksette nødvendige tiltak for å møte kommunens folkehelseutfordringer, som tiltak knyttet til skader og alkoholbruk, jf. § 7.

Alkohol er en lovlig vare å omsette og konsumere. Et bærende prinsipp i bevillingspolitikken i Midtre Gauldal har vært at det er «lett å få – lett å miste».

I kommuneplanens samfunnsdel 2014-2030 er følgende overordnede mål og veivalg vedtatt:

Samfunn: Folk i Midtre Gauldal opplever en trygg hverdag og en framtid full av muligheter.
Folk i Midtre Gauldal trives og er aktive.
Vi skal legge til rette for ulike fritidsaktiviteter, positive helsevalg og en sunn livsstil.

Når vi skal drøfte alkoholpolitikken, må vektlegge det som allerede er vedtatt i Midtre Gauldal kommunes kommuneplan.

Ungdataundersøkelsen fra februar 2015 viser at 30 % av 10. klassingene oppgir at de drikker alkohol 1 – 3 ganger pr mnd. Dette tallet er for høyt.

Midtre Gauldal kommunes vedtar følgende målsettinger/tiltak for perioden 2016-2020:

- Midtre Gauldal kommune skal til en hver tid ha lokale alkoholpolitiske retningslinjer som skal være forutsigbare og tydelige.
- Midtre Gauldal kommune skal aktivt bidra til å gi bevillingshavere god informasjon om regelverk og retningslinjer gjennom informasjonsmøter og ved generell veiledning.
- Fagfolk i Midtre Gauldal kommune skal ha kompetanse på rusforebyggende arbeid.
- Midtre Gauldal kommune vil sette forebyggende tiltak i fokus – i samarbeid med eksterne samarbeidspartnere og mellom ulike tjenestoområder i kommunen
- Midtre Gauldal kommune skal gjennom skolen, fritidsarenaene og i helsetjenesten bidra til å øke barn og unges kunnskaper og holdninger med alkoholbruk.
- Midtre Gauldal kommune vil ha fokus på forebyggende rusmiddelarbeid i fagfolks møte med mennesker i alle livsfaser, fra svangerskaps- til pleie- og omsorg.
- Midtre Gauldal kommune vil gi ungdom og foreldre informasjon om faremomentene ved rusbruk. Ved hjelp av tall fra Ungdataundersøkelsen skal foreldre, fagfolk og politikere bevisstgjøres de unges rusmiddelbruk.
- Midtre Gauldal kommune skal samarbeide med lokalt politi (politiråd) om forebyggende tiltak mot vold og ordensproblematikk.

Retningslinjer for omsetning av alkoholholdig drikk i Midtre Gauldal kommune

1. Innledning

De lokale retningslinjene er utfyllende i forhold til lov om omsetning av alkoholholdig drikk mv samt forskrifter, og danner grunnlag for kommunens behandling for kommunens behandling av søknader om bevilling.

Definisjoner

Alkoholfri drikk: Drikk som inneholder under 0,7 volumprosent alkohol

Alkoholsvak drikk: Drikk som inneholder fra og med 0,7 til og med 2,5 volumprosent alkohol

Alkoholholdig drikk gruppe 1: Drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol

Alkoholholdig drikk gruppe 2: Drikk som inneholder over 4,7 og mindre enn 22 volumprosent alkohol.

Alkoholholdig drikk gruppe 3: Drikk som inneholder fra og med 22 til og med 60 volumprosent alkohol.

Bevillingsperioden

Det kan gis alminnelig salgs- og skjenkebevilling for inntil 4 år av gangen. Midtre Gauldal kommunestyre vedtar at alle, eller enkelte, gitte salgs- og skjenkebevillinger, kan løpe uten fornyelse i 4 år fram til 300920, jfr. alkohollovens § 1-6.

Bevillingsmyndighet

Myndigheten er delegert i henhold til kommunens delegeringsreglement. Bevillingsmyndighet for alminnelige bevillinger er formannskapet. For enkeltanledninger og ambulerende bevillinger er bevillingsmyndigheten rådmannen.

2. Retningslinjer for skjenking

Ulike typer skjenkebevilling:

- Alminnelig bevilling til salgs- og skjenkesteder kan gis inntil 4 år.
- Skjenkebevilling for en enkelt anledning.
- Ambulerende skjenkebevilling (sluttet lag).

Lokaler det kan gis skjenkebevilling til:

- hotell/overnattingssted
- spisested
- pub
- selskapslokaler
- forsamlingshus/kulturhus/hall/flerbrukshus
- utearena/messetelt m.m
- lokaler i forbindelse med turisme og lignende
- helse- og omsorgsinstitusjoner/fellesareal bo- og dagsenter

Skjenking av alkoholholdig drikke er ikke tillatt:

- ved idrettsarrangement
- i skole- og barnehagelokaler unntatt flerbrukshus/kulturhus

Skjenkestedets lokaler må inneholde en god standard m.h.t innredning, interiør og miljø. Skjenkearealet må være oversiktlig slik at det er lett å kontrollere drikking av alkoholholdige drikker. Beliggenhet, driftsprofil og målgruppe må vurderes ved behandling av bevillingssøknader.

Søknader om skjenking utendørs kan innvilges, så fremt området er direkte tilknyttet innendørs skjenkelokale. Det er en forutsetning av skjenkeansvarlig har lett adgang til kontroll av drikkingen. Ro- og ordensmessige hensyn, trafikk og beliggenhet må vektlegges.

Det innvilges ikke skjenkebevilling til virksomheter som fremstår som gatekjøkken, kiosk, bensinstasjon o.l. Det gis heller ikke skjenkebevilling til enkeltanledninger for arrangementer som har barn og unge (under 18 år) som typisk hovedmålgruppe.

Alminnelig skjenkebevilling

Behandling skjer i henhold til lov, forskrift og kommunale retningslinjer.

Før søknader om alminnelig bevilling avgjøres, skal det innhentes uttalelse fra politiet og sosialtjenesten. Videre kan det innhentes opplysninger fra skatte- og avgiftsmyndighetene, jfr. alkohollovens § 1-7.

Alminnelig bevilling gis etter skriftlig søknad.

Bevillingen løper inntil videre, under forutsetning av at kommunestyret innen 1. juli etter at nytt kommunestyre har tiltrådt, har foretatt en gjennomgang av alkoholpolitikken, herunder bevillingspolitikken, jfr. alkohollovens § 1-6.

Bevillingsgebyr fastsettes i henhold til alkoholforskriften.

Bevilling for en enkeltanledning

Arrangementer det kan gis bevilling for en enkeltanledning til:

Konserter, festivaler, offentlige dansefester/dansegalla, kulturarrangement, utearrangement /messer, arrangement knyttet til lokal mat/drikke (eks. gårdsturisme, Bondens marked, smaksprøver m.m.).

Ved store arrangement (over 200 deltakere) kan det bli stilt krav om vaktelskap.

Det forutsettes at lokalene/arealet er godkjent av andre offentlige myndigheter.

Det settes ikke krav om bestemt aldersgrense, men skjenkeansvarlig har et særlig ansvar blant annet til å påse at det ikke skjenkes alkohol til deltakere som er under lovlig alder i henhold til alkohollovens bestemmelser.

Før søknader om bevilling for enkeltanledning avgjøres, kan det innhentes uttalelse fra politiet og sosialtjenesten. Skjenkebevilling for en enkelt anledning kan gis inntil 7 dager.

Bevillingsgebyr fastsettes i henhold til alkoholforskriften.

Ambulerende skjenkebevilling

Ambulerende skjenkebevillinger gis til lag foreninger, jubileum o.l. Bevillingen gjelder for skjenking til deltakere i sluttet selskap. Før skjenkestart må det forefinnes en navneliste over deltakerne i det sluttede selskapet. Det må være dannet en sluttet krets av personer som samles for et bestemt formål i et bestemt lokale.

Det settes ikke krav om bestemt aldersgrense, men arrangør har et særlig ansvar blant annet til å påse at det ikke skjenkes alkohol til deltakere som er under lovlig alder i henhold til alkohollovens bestemmelser.

Før søknader om ambulerende bevilling avgjøres, kan det innhentes uttalelse fra politiet og sosialtjenesten. Ambulerende skjenkebevilling (sluttet lag) kan gis inntil 1 skjenkedøgn.

Bevillingsgebyr fastsettes i henhold til alkoholforskriften.

Skjenketider

Skjenketider følger alkohollovens normaltider, jfr. alkohollovens § 4-4. Det vil si:

Skjenketid for alkoholholdig drikk i gruppe **1** og **2** (inntil 22 volumprosent):

- Alkohollovens normaltid – kl 08.00 – 01.00.

Skjenketid for alkoholholdig drikk gruppe **3** (mellom 22 og 60 volumprosent alkohol):

- Søndag - torsdag fra kl 13.00 – 24.00 (alkohollovens normaltid).
- Fredag og lørdag kl 13.00 – 01.00 (utvidelse fra alkohollovens normaltid).

Skjenketiden utvides fra alkohollovens normaltid i følgende høytider til kl 0100 slik:

- Jul: Fra 2. juledag til 1. nyttårsdag.
- Påske: Fra palmesøndag til 2. påskedag.

Skjenking utendørs kan skje fram til kl 23.00 (søndag – torsdag). Fredag og lørdag til kl 01.00.

3. Retningslinjer for salg

Salgsbevilling for alkoholholdig drikke kan gis i følgende lokaler:

- dagligvareforretninger
- ølutsalg m.m.
- AS Vinmonopolet

Følgende momenter må vurderes:

- stedets driftsprofil vurdert opp mot kommunens alkoholpolitiske målsettinger
- stedets beliggenhet
- dagligvareutvalg i dagligvareforretninger

Bevillingsgebyr fastsettes i henhold til alkoholforskriften.

Salgstider

Salgstidene følger alkohollovens maksimaltider. Salg og utlevering av alkoholholdig drikke gruppe 1 (inntil 4,7 volumprosent alkohol) kan skje fra kl 08.00 til kl 20.00. På dager før søn- og helligdager skal salget opphøre kl. 18.00. Dette gjelder ikke dagen før Kristi Himmelfartsdag. Salg av alkoholholdig drikke gruppe 1 kan også skje valgdagen.

Salg og utlevering av drikk som nevnt i første ledd skal ikke skje på søn- og helligdager, 1. og 17. mai.

4. Formelle krav til søknader

For at søknad om alminnelig salgs- eller skjenkebevilling kan ferdigbehandles skal følgende vedlegges:

- plantegning over salgs- eller skjenkeareal, innendørs og evt. utendørs
- firmaattest
- utskrift fra aksjeeierbok (ikke ved enkeltpersonsforetak)
- bekreftelse som viser at stedet er godkjent for drift av serveringssted iht. gjeldende reguleringsbestemmelser - kopi av brukstillatelse/ferdigattest fra bygningsmyndighetene
- dokumentasjon på beståtte kunnskapsprøver om alkoholloven for styrer og stedfortreder
- bekreftelse på at styrer og stedfortreder er ansatt på stedet eller arbeider i virksomheten i kraft av sin eierstilling

For søknad om salgs- eller skjenkebevilling for enkeltanledning skal følgende opplyses/vedlegges:

- type arrangement
- beskrivelse av organisering knyttet til overholdelse av alkohollovens bestemmelser; herunder rutiner for overholdelse av aldersbestemmelsene, aldersgrense og planer for vakthold
- tegning over plassering av salgs- og skjenkeareal ved utendørs arrangement
- ved større arrangement: kopi av søknad eller godkjenning fra brannvesen, politi og/eller grunneier

5. Reaksjon ved overtredelse av alkoholloven m/forskrifter

Reaksjon ved alminnelige skjenkebevillinger

Ved overtredelse av bestemmelsene i alkoholloven m/forskrifter, kan bevillingsmyndigheten inndra en bevilling for kortere eller lenger tid i henhold til alkoholforskriftens kap. 10.

Ved overtredelser som nevnt i alkoholforskriftens § 10-3 skal kommunen tildele bevillingshaver et bestemt antall prikker

Dersom bevillingshaver i løpet av en periode på to år er tildelt til sammen 12 prikker, skal bevillingsmyndigheten inndra bevillingen for et tidsrom på én uke. Dersom det i løpet av toårsperioden blir tildelt flere enn 12 prikker skal lengden på inndragningen økes tilsvarende.

Følgende overtredelser fører til tildeling av 8 prikker:

- salg, utlevering eller skjenking til person som er under 18 år, jf. alkoholloven § 1-5 annet ledd
- brudd på bistandsplikten, jf. § 4-1 annet ledd i denne forskriften
- brudd på kravet om forsvarlig drift, jf. alkoholloven § 3-9 og § 4-7
- hindring av kommunal kontroll, jf. alkoholloven § 1-9.

Følgende overtredelser fører til tildeling av 4 prikker:

- salg og utlevering til person som er åpenbart påvirket av rusmidler, jf. § 3-1 i denne forskriften, skjenking til person som er eller må antas å bli åpenbart påvirket av rusmidler, jf. § 4-2 første ledd i denne forskriften
- brudd på salgs-, utleverings- og skjenketidsbestemmelsene, jf. alkoholloven § 3-7 og § 4-4
- skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 3 til person på 18 eller 19 år, jf. alkoholloven § 1-5 første ledd
- brudd på alderskravet til den som selger, utleverer eller skjenker alkoholholdig drikk, jf. alkoholloven § 1-5 tredje ledd.

Følgende overtredelser fører til tildeling av 2 prikker:

- det gis adgang til lokalet til person som er åpenbart påvirket av rusmidler, eller bevillingshaver sørger ikke for at person som er åpenbart påvirket av rusmidler forlater stedet, jf. § 4-1 i denne forskriften
- mangler ved bevillingshavers internkontroll, jf. alkoholloven § 1-9 siste ledd, jf. kapittel 8 i denne forskriften
- manglende levering av omsetningsoppgave innen kommunens frist, jf. kapittel 6 i denne forskriften
- manglende betaling av bevillingsgebyr innen kommunens frist, jf. kapittel 6 i denne forskriften
- brudd på krav om styrer og stedfortreder, jf. alkoholloven § 1-7c
- gjentatt narkotikaomsetning på skjenkestedet, jf. alkoholloven § 1-8 annet ledd
- gjentatt diskriminering, jf. alkoholloven § 1-8 annet ledd.

Følgende overtredelser fører til tildeling av 1 prikk:

- brudd på kravet om alkoholfrie alternativer, jf. § 4-6 i denne forskriften
- brudd på regler om skjenkemengde, jf. § 4-5 i denne forskriften
- konsum av medbrakt alkoholholdig drikk, jf. § 4-4 i denne forskriften

- gjester medtar alkohol ut av lokalet, jf. § 4-4 i denne forskriften
- brudd på krav om plassering av alkoholholdig drikk på salgssted, jf. § 3-3 i denne forskriften
- brudd på vilkår i bevillingsvedtaket, jf. alkoholloven § 3-2 og § 4-3
- brudd på reklameforbudet, jf. alkoholloven § 9-2, jf. kapittel 14 i denne forskriften
- andre overtredelser som omfattes av alkoholloven § 1-8 første ledd, jf. blant annet alkoholloven § 3-1 sjettede ledd, § 4-1 annet ledd, § 8-6, § 8-6a, § 8-12 og § 8-13.

Dersom det foreligger helt spesielle og svært formildende omstendigheter, kan bevillingsmyndigheten tildele færre prikker for en overtredelse enn det som følger av § 10-3.

Dersom det foreligger svært skjerpene omstendigheter, kan bevillingsmyndigheten tildele flere prikker for en overtredelse enn det som følger av § 10-3. Bevillingsmyndigheten kan ved svært skjerpene omstendigheter også øke lengden på inndragningen, og i de alvorligste tilfellene for resten av bevillingsperioden.

Bevillingsmyndigheten fattet enkeltvedtak om tildeling av prikker. Bevillingshaver skal i forbindelse med vedtaket orienteres om mulige konsekvenser ved ytterligere prikktildelinger.

Vedtaket etter annet ledd kan påklages etter forvaltningslovens regler. Der klageretten ikke benyttes, kan tildelingen av prikker likevel påklages i forbindelse med klage på senere vedtak om inndragning hvor tildelingen av prikker inngår som grunnlag.

Reaksjon ved gitt skjenkebevilling enkeltanledning/ambulerende

Ved overtredelse av alkohollovens bestemmelser ved arrangementer tildeles prikker som beskrevet under pkt.5, og disse vil vektlegges ved senere søknader. For disse arrangementene gjelder ikke tidsbegrensningen. Prikkene vil kunne danne grunnlag for å avslå søknad om skjenkebevilling for senere tilsvarende arrangement.

Inndragning av bevilling

En bevilling kan inndras dersom den ikke er benyttet i løpet av det siste året, jfr. alkohollovens § 1-8.

6. Saksbehandling

Vedtaksmyndighet

Følgende saker fremmes til politisk behandling for avgjørelse:

Kommunestyret:

- Vedtar alkoholpolitisk plan samt eventuelt å gjøre vedtak om at bevillinger skal løpe uten fornyelse i 4 år (kommunestyreperioden).

Formannskapet:

- Behandler søknader om nye salgs- og skjenkebevillinger.
- Behandle søknader om fornyelse av salgs- og skjenkebevillinger for kommende 4 års periode hvor kommunestyret ikke har vedtatt videreføring.
- Inndra salgs- og skjenkebevillinger ved overtredelser .

Rådmannen gis fullmakt til å:

- behandle søknader om bevilling for en enkelt anledning/ambulerende skjenkebevilling
- gi avslag i saker hvor vandel ikke kan godkjennes
- fastsette bevillingsgebyr i henhold til alkoholforskriften
- gi endret skjenkested for en enkelt anledning
- utvide skjenkearealet for virksomheter med allerede gitte bevillinger
- utvide skjenketiden for en enkelt anledning
- ved overtredelser å gi prikker i henhold til alkoholforskriften og vedtatte retningslinjer
- gi generell lov og veiledning i alkoholspørsmål.

Saksbehandlingstid

Søknad om skjenkebevilling for enkeltanledning behandles normalt innen 1 mnd.

Ved søknad om alminnelig salgs- eller skjenkebevilling innhenter kommunen vandelsuttalelse fra andre offentlige myndigheter. For saker som avgjøres av rådmannen er normal saksbehandlingstid rundt 5-6 uker, dersom det ikke kommer merknader vedrørende vandel.

For saker som skal fremmes til politisk behandling for avgjørelse kan det forventes en saksbehandlingstid på inntil 3 måneder.

Klageadgang

Vedtak om salgs- og skjenkebevilling kan med hjemmel i alkoholloven § 1-16 påklages til Fylkesmannen. Klagefrist er etter forvaltningsloven 3 uker etter at virksomheten har mottatt underretning om vedtak. En klage må være skriftlig, undertegnet, nevne det vedtak det klages over samt den endring som ønskes. Klagen sendes til Midtre Gauldal kommune. Kommunen har anledning til å revurdere sine vedtak, men dersom dette ikke skjer sendes klagesakene over til fylkesmannen som rette klageinstans.

7. Kontroller

Salgs- og skjenkekontroller

Kommunen er tillagt kontroll med de kommunale salgs- og skjenkebevillingene. Midtre Gauldal kommune har engasjert privat kontrollsekskap til å foreta kontrollene.

Med utgangspunkt i alkoholovens bestemmelser skal kontrollene være rettet mot de forhold som vurderes hensiktsmessige etter en vurdering av lokale forhold. Kontrollene i Midtre Gauldal kommune omfatter særlig aldersgrensebestemmelsene og at det ikke selges eller skjenkes til personer som er åpenbart påvirket av rusmidler.

Stedene skal kontrolleres så ofte som behovet tilsier, men minimum én kontroll pr. sted pr. år, og i snitt tre ganger så mange kontroller som antall salgs- og skjenkesteder.

Kontrollene kan foretas anonymt eller åpent. Etter utført kontroll skal kontrolløren alltid presentere seg for stedets ansvarshavende og muntlig redegjøre for sitt inntrykk på stedet.

Dersom det avdekkes brudd ved kontrollen, vil salgs- eller skjenkestedet innen én uke motta kopi av tillegg rapporten, med anledning til å uttale seg innen to uker.

Internkontroll

Internkontroll handler om salgs- eller skjenkestedets interne styring og egen kontroll av den daglige salgs- eller skjenkevirksomheten.

Internkontrollen innebærer at de ansvarlige for virksomheten skal:

1. ha oversikt over bevillingsvedtak, relevant lovverk og lokale retningslinjer,
2. sørge for at de ansatte har kunnskaper og kompetanse til å overholde kravene til virksomheten,
3. ha oversikt over hvordan virksomheten er organisert og hvordan ansvar og oppgaver er fordelt,
4. ha rutiner som sikrer overholdelse av regelverket,
5. ha rutiner som forebygger, avdekker og retter opp avvik,
6. foreta systematisk gjennomgang av internkontrollen.